

ARCHITECTUUR

LOKAAL

Verslag De Olifantenkooi #4

Deel 1. Masterclass Architectuurkritiek

Onder leiding van Indira van 't Klooster spraken Marieke Berkers (redacteur Blauwe Kamer), Tineke Groot (Textscape), Madeleine Steigenga (Jean Désert rem. bureau voor architectuur), Michiel van Raaij (hoofdredacteur Architectenweb en AWM) en Rieke Vos (Powerhouse Company) over de Masterclass Architectuurkritiek. Deze vierdaagse cursus wordt georganiseerd door het Stimuleringsfonds voor Architectuur met als doel aankomend schrijftalent te koppelen aan architectuurpublicaties of andere (vak)media, en een nieuwe groep auteurs te kweken die helder en kritisch over architectuur kunnen schrijven. Van het gesprek is geen verslag gemaakt, maar vragen die aan de orde kwamen, waren o.a.: Wat hebben ze geleerd van de Masterclass? Waarom zijn ze de Masterclass gaan volgen? Wat maakt een goede architectuurcriticus? Wat is er nodig om de architectuurkritiek in bredere zin relevant te maken? Welke media blijven achter? (weekbladen? internet?) Waar ontbreekt het aan? Zou beeld niet belangrijker moeten worden? Welke tendensen zouden belangrijke indicatoren kunnen zijn voor een bredere benadering van de architectuur? (urban farming, guerilla gardening, parcours, urban flash mobs). Zou architectuurkritiek zich niet ook meer moeten bezighouden met de selectie van architecten?

Deel 2. Praten over architectuur alsof het voetbal is

Onder leiding van Eric Frijters testten Jeroen van Mechelen (Studio JVM), Floor Swildens (Ontwikkelingsbedrijf Vathorst), Madeleine Steigenga (Jean Désert rem. bureau voor architectuur), Indira van 't Klooster, en Michiel van Raaij (hoofdredacteur Architectenweb en AWM) een idee voor een nieuw format.

“Architectuurkritiek kan net zo meeslepend gebracht worden als een voetbalprogramma en evenveel kijkers meeslepen. De discussie voeren met alle middelen van beeld en geluid. Hetzelfde punt vanuit verschillende camerastanden getoond, beelden die de discussie voeden. In de studio referentiebeelden paraat. Aan tafel een analyticus, een gebruiker, een bouwer, een criticus en een ontwerper - elkaar opjuttend, aanvullend en vliegen afvangend.” (Madeleine Steigenga)

De onderwerpen die dan aan de orde moeten komen, laten zich in twee categorieën plaatsen:

1. Architectuur die aanleiding is tot een breder politiek of maatschappelijk debat
2. Politieke of maatschappelijke ontwikkelingen die leiden tot een gebouw

Zo ontstaat een gesprek over architectuur dat gevoerd kan worden met iedereen die het aangaat, vanuit ieders afzonderlijke beleving: ARCHITECTUUR – RELIGIE /ARCHITECTUUR – ECONOMIE /ARCHITECTUUR – GEBRUIKER.

Aan de orde kwamen het Bijlmerparktheater in Amsterdam, de Moskee-/Minarettendiscussie in Zwitserland, het Scheringa Museum in Opmeer en het hoofdkantoor van de kersverse President van de Europese Unie. Het panel besprak de onderwerpen op ongedwongen wijze en vanuit de eigen expertise. Met name het minarettentreferendum in Zwitserland leidde tot scherp debat. Zijn de minareten nu wel of geen symbool van de islam? Welke rol is weggelegd voor ontwerper om een bijdrage te leveren aan de integratie (van de moskee)? In hoeverre zijn Zwitserland en Nederland vergelijkbaar? En is het niet gewoon een taak voor de welstand? (Van dat laatste dachten de meesten toch stellig van niet....) Het Museum van Dirk Scheringa sprak vooral tot de verbeelding. Heeft het niet alles in zich om een prachtige ruïne te worden? En is het niet geweldig dat een dergelijk flamboyant opdrachtgeverschap mogelijk is in Nederland? En waarom zou het museum zoveel op het Rijksmuseum lijken?

Ja, het kan: praten over architectuur alsof het voetbal is, en de formule laat zich nog oneindig uitbreiden. Het levert een zeer vermakelijk avond op. Maar leidt het ook tot betere architectuurkritiek? Waarschijnlijk niet, maar een laagdrempelige bespreking van architectuur die aansluit bij actuele politieke en maatschappelijke ontwikkelingen kan wel bijdragen tot een bredere betrokkenheid van de leek bij het fenomeen architectuur.